

بررسی اثرات اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی طرح های بیولوژیک آبخیزداری (مطالعه ای در حوزه آبخیز تیل آباد- استان گلستان)

محمد رضا شهرکی^۱، محسن مهاجر^۲، عبدالرحیم لطفی^۳ و امیر احمد پور^۴

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و کارشناس اداره کل منابع طبیعی

و آبخیزداری استان گلستان، ایران (m.shahraki@yahoo.com)

۲- رئیس اداره حفاظت، اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان، ایران

۳- معاونت فنی و آبخیزداری، اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان، گرگان، ایران

۴- دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

چکیده

تحقیق حاضر با هدف بررسی اثرات اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی طرح های بیولوژیک آبخیزداری در حوزه آبخیز تیل آباد آزاد شهر در استان گلستان انجام شد. این تحقیق توصیفی- کاربردی بوده و جامعه آماری آن را سرپرستان خانوار شش روستا تشکیل داده اند. بر اساس جدول کرجسی مورگان ۱۸۰ نفر به روش طبقه ای تصادفی انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه ای بود که روایی آن بر اساس نظرات کارشناسان مورد تأیید قرار گرفت. برای تعیین پایایی پرسشنامه نیز از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ بهره گرفته شد. پس از جمع آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل در دو بخش توصیفی و استنباطی با استفاده از نرم افزار SPSS صورت پذیرفت. یافته ها حاکی از آن است که، اثرات اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی طرح های بیولوژیک آبخیزداری در سطح ۹۹ درصد اطمینان تفاوت معنی داری با یکدیگر داشته و اثرات اقتصادی بیش ترین و اثرات زیست محیطی کم ترین تأثیر حاصل از اجرای طرح های بیولوژیک آبخیزداری منطقه مورد مطالعه داشته اند. نتایج حاکی از آن است که بین متغیر سن افراد مورد مطالعه با میزان اثرات اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی طرح های بیولوژیک آبخیزداری رابطه منفی و معنی داری و با سطح تحصیلات پاسخگویان رابطه مثبت و معنی داری داشته است. با توجه به نتایج به دست آمده از تحقیق، برگزاری دوره ها و کارگاه های آموزشی در راستای آشنایی جوامع محلی با اهداف و سیاست های اجرایی طرح ها و پروژه های بیولوژیک آبخیزداری از ضروریات بوده و موجبات موفقیت طرح ها را با بالا بردن مشارکت حداکثری تضمین می نماید.

واژه های کلیدی: حوزه آبخیز، بیولوژیک، حفاظت، جوامع محلی